

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.08.2002, sp. zn. 29 Odo 523/2002, ECLI:CZ:NS:2002:29.ODO.523.2002.1

Číslo: 32/2003

Právní věta:

Námítka, že řízení před soudy nižších stupňů je postiženo některou z vad řízení vypočtených v ustanoveních § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., není od 1. ledna 2001 způsobilým dovolacím důvodem; k posouzení její důvodnosti slouží od uvedeného data žaloba pro zmatečnost.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.08.2002

Spisová značka: 29 Odo 523/2002

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dovolání

Předpisy: § 229 předpisu č. 99/1963Sb.

§ 237 odst. 1 písm. c) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 241a odst. 2 písm. b) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 242 odst. 3 písm. b) předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V r c h n í s o u d v P r a z e u s n e s e n í m z e d n e 12. 3. 2002 p o t v r d i l u s n e s e n í z e d n e 10. 10. 2001, j í m ŝ M ě s t s k ý s o u d v P r a z e n a n á v r h v ě ř i t e l k y K., a. s., p r o h l á s i l k o n k u r s n a m a j e t e k d l u ŝ n í k a. O d v o l a c í s o u d p ř i s v ě d ě l z á v ě r u s o u d u p r v n í h o s t u p n ě, ŝ e b y l o s v ě d ě n ú p a d e k d l u ŝ n í k a v e f o r m ě i n s o l v e n c e (d l e § 1 o d s t. 2 z á k o n a č. 328/1991 S b., o k o n k u r s u a v y r o v n á n í, v e z n ě n í p o z d ě j š í c h p ř e d p i s ů – d á l e t ě ŝ j e n „ Z K V “), j e l i k o ŝ n a v r h o v a t e l k a d o l o ŝ i l a, ŝ e m á v ů ě i d l u ŝ n í k o v í p o h l e d á v k y, j e ŝ s e s t a l y s p l a t n ý m i v o b d o b í o d z á ř í d o p r o s i n c e 1999. S p l a t n é p o h l e d á v k y v ů ě i d l u ŝ n í k u p a k m a j í i s p r á v a s o c i á l n í h o z a b e z p e ě e n í (v c e l k o v é v ý š í 6 265 589 K ě, z n i c h ŝ n e j s t a r š í s e s t a l y s p l a t n ý m i v l e d n u 1996), f i n a n ě n í ú ř a d (d a ň o v é p o h l e d á v k y v c e l k o v é v ý š í 1 134 313,23 K ě, j e ŝ s e v e s m ě s s t a l y s p l a t n ý m i p ř e d r o k e m 2001 / v y j m a p o h l e d á v k y n a d a n í c h z p ř í j m ů f y z i c k ý c h o s o b z a r o k 2000, k t e r á j e s p l a t n á o d 3. 7. 2001/) a z d r a v o t n í p o j i š ŝ o v n a (j e j í p o h l e d á v k a n a p o j i š ŝ t n ě m v z n i k l á v d o b ě o d 1. 1. 1993 d o 29. 2. 1996 ě i n í / v ě t n ě p e n á l e / 294 366 K ě). D l u ŝ n í k p a k n i ě m n e d o l o ŝ i l, ŝ e b y m ě l k d i s p o z i c i l i k v i d n í p r o s t ř e d k y v t a k o v é m í ř e, a b y b y l s c h o p e n v š e c h n y s v ě s p l a t n é z á v a z k y s p l n í t. N á m í t k u d l u ŝ n í k a, ŝ e s e v d ů s l e d k u d o p r a v n í n e h o d y n e m o h l v y j á d ř í t k n á v r h u a v y v r á t i t t v r z e n í

navrhovatelky, eventuálně zjištění soudu, neshledal odvolací soud důvodnou, poukazuje na to, že návrh na prohlášení konkursu byl dlužníku doručen 14. 8. 2001, takže ten měl možnost se k návrhu vyjádřit a tvrzení navrhovatelky zpochybnit ještě před nehodou. Omezil se však na to, že podáním ze dne 23. 8. 2001, došlým soudu 28. 8. 2001, sdělil, že příprava odpovědi přesahuje jeho odborné schopnosti a možnosti a že bude muset vyčkat příjezdu účetní a svého daňového a právního poradce. Odvolací soud odtud uzavřel, že soud prvního stupně dlužníku neodňal možnost před soudem jednat, upozorňuje i na to, že podání dlužníka ze dne 23. 8. 2001 ani odvolání neobsahují skutková tvrzení zpochybňující důvodnost návrhu na prohlášení konkursu nebo skutkové či právní závěry soudu prvního stupně.

Dlužník podal proti usnesení odvolacího soudu včas dovolání, jež má za přípustné dle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o. s. ř., s tím, že jsou dány dovolací důvody uvedené v ustanovení § 241a odst. 2 o. s. ř. pod písmeny a) a b), tedy že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (písmeno a/), a že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (písmeno b/). Konkrétně dovolatel poukazuje na to, že vyjádření k návrhu na prohlášení konkursu nepodal pro těžký úraz po dopravní nehodě ze 4. 9. 2001, v důsledku kterého má přetrvávající subjektivní potíže s krátkodobou pamětí a je odkázán na pomoc jiné osoby. V důsledku těchto potíží si nedovedl a nedokáže řádně vybavit, zda v této věci činil vůči soudu podání a v jakém rozsahu, a zda vydal včasnou plnou moc ke svému zastupování a k vypracování vyjádření. Na tomto základě dlužník uzavírá, že nemohl-li po podání zprávy soudu (doručené soudu 28. 8. 2001) pro subjektivní potíže související s těžkým úrazem zajistit vydání zmocnění k vypracování příslušných vyjádření prostřednictvím zástupců a soud jej „opětovně nevyzval“ a nestanovil mu dodatečnou lhůtu k vyjádření, pak mu v důsledku zdravotního omezení bylo odňato právo jednat před soudem a uplatňovat návrhy. Proto dovolatel požaduje, aby Nejvyšší soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolání v této věci není přípustné a proto je Nejvyšší soud odmítl.

Z odůvodnění:

Přípustnost dovolání proti usnesení odvolacího soudu upravují ustanovení § 237 až § 239 o. s. ř. Ustanovení § 238, § 238a odst. 1 písm. b) až g) a § 239 o. s. ř. nezakládají přípustnost dovolání proto, že napadené rozhodnutí nelze podřadit žádnému z tam vyjmenovaných případů. Podle ustanovení § 238a o. s. ř. je dovolání přípustné také proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto ve věci konkursu a vyrovnání (odst. 1 písm. a/ o. s. ř.). Ustanovení § 237 odst. 1 a 3 o. s. ř. platí obdobně (odstavec 2).

Dle ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu,

- a) jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé,
- b) jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil,
- c) jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Ustanovení § 238a o. s. ř. vymezuje přípustnost dovolání proti v tomto ustanovení vyjmenovaným rozhodnutím za shodných podmínek jako ty, jež jsou uvedeny v § 237 odst. 1 o. s. ř., s tím, že

omezení formulovaná v ustanovení § 237 odst. 2 o. s. ř. se neuplatní. Podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o. s. ř. tedy není dovolání přípustné proti každému měnicímu či potvrzujícímu usnesení odvolacího soudu ve věci konkursu a vyrovnání; rozhodnutí odvolacího soudu musí především měnit nebo potvrzovat konkursní či vyrovnací rozhodnutí soudu prvního stupně „ve věci samé“, mezi která v konkursním řízení patří i usnesení o prohlášení konkursu (§ 12a odst. 1 a 2 ZKV).

Usnesení odvolacího soudu nebylo usnesením měnicím a ač jím – v intencích shora uvedeného – bylo v konkursní věci potvrzeno usnesení soudu prvního stupně ve věci samé, nepředcházelo usnesení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka jiné rozhodnutí soudu prvního stupně, které by odvolací soud dříve zrušil; dovolání v této věci proto nemůže být přípustné podle § 238a odst. 1 písm. a) o. s. ř. ani za použití ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř. Zbývá určit, zda dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Dovolatel sice formálně označil dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 pod písm. b), po obsahové stránce však dovoláním brojí pouze proti procesnímu postupu soudů nižších stupňů (ve vazbě na otázku, zda mu byla odňata možnost se ve věci vyjádřit a činit návrhy) a právní závěr odvolacího soudu o tom, že je v úpadku dle § 1 odst. 2, věty první, ZKV, kritice nepodrobuje. Jinak řečeno, dovolání je založeno na existenci vad řízení, jímž je obecně vzato vyhrazen dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. Z obsahového hlediska však dovolání vystihuje pouze zmatečnostní vadu řízení, která zakládala přípustnost dovolání a již bylo možné uplatnit jako dovolací důvod před 1. lednem 2001 (srov. ustanovení § 237 odst. 1 písm. f) a § 241 odst. 3 písm. a/ o. s. ř. ve znění účinném před 1. lednem 2001).

Tvrzení, že účastníku řízení byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem, však po změnách občanského soudního řádu provedených s účinností od 1. ledna 2001 zákonem č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, není způsobitelným dovolacím důvodem; k prověření jeho správnosti slouží od uvedeného data jiný mimořádný opravný prostředek, jímž je žaloba pro zmatečnost (srov. ustanovení § 229 odst. 3 o. s. ř.); přitom bylo jen na dovolateli (v odvolacím řízení již zastoupeném advokátem), zda tento opravný prostředek podá. Ke zmatečnostním vadám řízení vypočteným v ustanoveních § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. (odůvodňujícím podání žaloby pro zmatečnost) Nejvyšší soud při dovolacím přezkumu přihlíží, jen je-li dovolání přípustné (srov. § 242 odst. 3 o. s. ř.).

Nejvyšší soud tudíž neshledává dovolání přípustným ani za použití ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť napadenému rozhodnutí nepřisuzuje (i s přihlédnutím k absenci způsobilých dovolacích argumentů) po právní stránce zásadní význam.

Odvolací soud účastníka poučil, že „Proti tomuto usnesení lze podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o. s. ř. podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí u soudu, který rozhodoval v prvním stupni“, ač výše formulovaným závěrům odpovídalo – ve shodě s ustanovením § 157 odst. 1 o. s. ř., ve spojení s ustanovením § 167 odst. 2 o. s. ř. – poučení, podle kterého „Proti tomuto rozhodnutí není přípustné dovolání, ledaže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Městského soudu v Praze dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.“

Nesprávné poučení odvolacího soudu o tom, že dovolání je přípustné bez dalšího, však přípustnost dovolání nezakládá (srov. *mutatis mutandis* též usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod č. [73/2001](#) Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek); toliko vedlo k tomu, že lhůta k podání dovolání dlužníkovi doběhla (v intencích ustanovení § 240 odst. 3, věty druhé, o. s. ř.) až uplynutím čtyř měsíců od doručení napadeného usnesení (posledním dnem lhůty k podání dovolání byl u dlužníka 22. 7. 2002).

Nejvyšší soud proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), dovolání

odmítl (§ 243b odst. 5, § 218 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.).